

I - ARABAKO BATZAR NAGUSIAK ETA ARABAKO LURRALDE HISTORIKOAREN FORU ADMINISTRAZIOA

Arabako Foru Aldundia

DIPUTATU NAGUSIAREN SAILA

Foru Gobernu Kontseiluaren 773/2024 Erabakia, abenduaren 23koa. Onespena ematea Arabako Domina Luis de Lezama Barañano Lezamako apaizari emateari

Gobernu Kontseiluak erabaki du Luis de Lezama Barañanori (Lezama apaiza) Arabako Domina ematea, Arabako Lurralde Historikoaren aintzatespenik handiena, apaiz, ostalari, hezitzaile, kazetari eta, bereziki, prestakuntzaren eta lanaren bidez pertsona behartsuen sustapenean parte hartzeagatik egindako lan nabarmena dela eta. Arabar horrek, Iruaritz Lezama Fundazioaren eta Lezama Enpresa Taldearen bidez, modu erabakigarrian lagundu du baliabide gutxi dituzten gazteentzako lan aukerak sustatzen, izaera sozialeko enpresa eredu aparta baten bidez.

Luis de Lezama Barañano Amurrion jaio zen, 1936an. Batxilergoa ikasi zuen Indautxuko Jesuiten kastetxean. Etapa hori amaitzean, Madrilera joan zen, Comillaseko Unibertsitateko ICAI Ingeniaritza Goi Eskola Teknikoan ikasketak hasteko. Hala ere, 1955ean, Madrilgo Elizbarrutiko Apaiztegian sartu zen, Teologia eta Filosofia ikasteko. 1962an apaiz egin zen, Amurrioko Santa Mariaren parrokiaren bere lehen meza solemnea eginez.

Chinchón izan zen bere lehen parrokia, eta berehala lotu zen gizarte sarearekin. Han, langileen baldintzak hobetzeko hainbat ekimen eta gizarteratzeko arazoak dituzten gazteei zuzendutako prestakuntza ekintzak bultzatu zituen. Hortik, eta gerora Madrilgo Entrevías auzoan izan zuen destitotik, 1974an sortu zen Alabardero tabernaren hasiera. Taberna hori, jakin gabe, Lezama Taldearen enamuina da, ekonomia sozialeko enpresa eredu aitzindaria, nazioarteko erreferente bihurtu dena.

Irekiera horren ondoren, taldea hedatzen hasi zen, hainbat lokalekin, esaterako Marbellan edo Washingtonen. Jatetxe horiek aukerak ematen dizkiete profesionalki eta pertsona modura garatzeko zailtasunak dituzten pertsonen, kalitatezko prestakuntzaren, hezkuntza berritzailearen eta ostalaritza kudeaketaren bidez.

Luis de Lezama Barañanok uste osoa zuen gizakiak bere elkarbizitzaren oinarri diren balioak eskuratu eta bere espiritua orekatzen zuela, eta hortik sortu zen Iruaritz Lezama Fundazioa. Pertsonen prestakuntza integrala ematea du helburu, alderdi profesional, etiko eta erlijiosoen dagokienez.

Hala, 1993an, Sevillako Goi Mailako Ostalaritza Eskola sortu zen, Ostalaritza eta turismoaren prestakuntza handiko zentroa, eta dagoeneko 35.000 ikasle baino gehiago igaro dira bertatik. Gaur egun, munduko ostalaritza eskola onenetako bat da. 2007an, Ostalaritzako Goi Mailako Ikasketa Irekiak (ESAH) sortu zituen.

Hala ere, 2009an Santa María La Blanca Ikastetxea sortu zen Madrilgo Montecarmelo auzoan, eta horrek gauzatzen du hezitzaile baten ametsa. EBI sistemari esker, hezkuntza berritzailearen erreferente bihurtu da; izan ere, ikaslea da bere ikaskuntza prozesuaren protagonista, bere trebetasunak eta talentuak indartzera bideratutako hezkuntzaren bidez.

Eta bere fundazioaren proiekturik berriena Gastronomia eta Turismo Zientzien Unibertsitatea sortzea da. Unibertsitate horrek Madrilgo Complutense Unibertsitateak onetsitako graduoko, graduondoko eta etengabeko prestakuntzako ikasketak eskainiko ditu.

Hala ere, urte hauetan, Luis de Lezama Barañanok ez ditu bere sustraiak ahaztu. Horregatik, 1997 eta 1999 bitartean, Lezamako (Araba) Iruaritz baserria birgaitu zuten. XVII. mendeko erakina da, landa hotel bihurtu dena.

Jarduera bizi hori bere pastoraltza betebeharrekin konbinatzen du; izan ere, izendatu zuten Madrilgo Elizbarrutiko Apaiztegia nagusi, Bokazioen ordezkari eta Vicente Enrique y Tarancón kardinalaren idazkari, funtsezko figura izan zena Espainiako trantsizioan.

Luis de Lezamak, pastoraltza-, enpresa- eta komunikazio-lanaren ondorioz, aitoren ugari jaso ditu nazioartean. Besteak beste, honako hauek: Chinchóngo seme adoptatua, erlijio programa onenaren Ondas saria, Frantziako Gobernuak Merezimendu Zibilaren Ordenako Ohorezko Zalduna, Gastronomiako Sari Nazionala, Merezimendu Turistikoaren Urrezko Domina, Eusko Jaurlaritzak Euskaldun Unibertsal izendatu zuen 1998an, edo Rhode Islandeko Providence Unibertsitateak (AEB) Honoris Causa doktorearen titulua eman zion.

Bere komunikatzaile espiritua ere nabarmena da. Kazetaritzan lizentziatua, besteak beste, Espainiako Gotzain Konferentziako Prentsa Bulegorako lan egin zuen, edo 1967an Israelgo Sei Egunetako Gerra estali zuen.

Bere literatura lana ere oparoa da. Errezeta edo nobeletako liburuetatik hasita haurrentzako ipuinak ere egin zituen. Bere lehenengo argitalpena Historias y recetas de mi taberna izan zen, 1993an, non Alabardero tabernako errezetak partekatzen dituen. La Rosa de David, 2006koa, bigarren eleberria izan zen, eta 2015ean berak obra onentzat jo duena eskaintzen dio publikoari: El Capitán del Arriluze. Edo oraintsuko argitalpena: Cuaderno de Emaús (2019), apaiz baten ohar intimoak, apaiz horrek ez baitio uko egiten bere apaiz bokazioari, ezta munduko gauzei ere.

Aitoren horrek azpimarratu nahi du ekina, grinatsua, berritzailea eta, batez ere, borondateak bateratzeko eta gainerako pertsonak hasitako proiektu ugarietan inplikatzeko berezko gaitasuna duen pertsona baten bizi ibilbide eta ibilbide humanista sendoa. Eta hori guztia, elizako gizon izateari utzi gabe, uste baitu ezin dela egon egungo gizartearen arazoetatik kanpo.

Arrakastak eta aintzatespenak ez dituzte aldatu lurralde historikoa ordezkatzeko jarraitzen duen arabar ospetsu honen balioak.

Horregatik guztiagatik, Ohore eta Goraipamen Araudia onesten duen apirilaren 8ko 23/2008 Foru Dekretuaren 11. artikuluan xedatutakoarekin bat etorritik, Arabako diputatu nagusiaren proposamenez eta Foru Gobernu Kontseiluak gaurko bilkuran gaia aztertu ondoren, honako hau

ERABAKITZEN DUT

Lehenengoa. Luis de Lezama Barañanori (Lezama apaiza) Arabako Domina ematea, bere ibilbide osoan sustatu dituen balio pertsonal, etiko eta profesionalengatik, giza garapeneko, gizarte ekonomiako, hezkuntza berrikuntzako eta pastoraltzako proiektuak bultzatuz. Sariak, gainera, bere ibilbide luzeak eraman duen leku bakoitzean lurraldearen gizon gisa izan duen figura nabarmendu nahi du, beti eutsi izan baitio harrotasunez bere jatorri arabarrari.

Bigarrena. Domina 2025ean emango zaio, horretarako berariaz antolatutako ekitaldi batean.

Hirugarrena. Domina eman izana Arabako Foru Aldundiaren Protokolo eta Harreman Publikoetarako Zerbitzuari atxikitako ohore eta goraipamenen erregistroan inskribatzea, dagokion atalean.

Laugarrena. Erabaki hau ALHAOn argitaratzea.

Vitoria-Gasteiz, 2024ko abenduaren 23a

Diputatu nagusia

RAMIRO GONZÁLEZ VICENTE

Jarduneko Kabinetearen eta Komunikazioaren zuzendaria

EDUARDO AGUINACO LÓPEZ DE SUSO